

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

מִן הַתְּלִמּוּד

סדר נשים,
מסכת יבמות, דף ל"ה

והאמר רב עמרם הא מילתא אמר לן רב ששת ואנהרינהו לעיינין ממתניתין.

מילתא - דבר
אנהרינהו לעיינין - האיר את עינינו

הסבר: רב עמרם מספר על הלכה שאמר להם רב ששת והאיר את עיניהם מהמשנה, כלומר הביא להם ראייה מפורשת ממנה.

סדר נשים | מסכת יבמות ל"ד-מ' | חג פסח | ט'-ט"ו בניסן (16-10 לאפריל)

חג פסח נשר ושמח

דף ל"ד: קְנִיָּה יְדֵי שְׁלִיחַ

אדם שרוצה לקנות חפץ מסוים צריך לעשות מעשה קניין. למשל, אפשר לקנות כיסא על ידי שהקונה מגביה אותו וכך הכיפא עובר מן המוכר אל הקונה. **התלמוד מלמדנו שאין בהכרח צורך שהמוכר והקונה יפגשו פיזית. את פעולת הקניין אפשר לעשות גם על ידי שליח.** הקונה יכול למנות שליח שיקנה ויגביה בשבילו ובמקומו את הכיפא, וגם המוכר יכול למנות שליח שימכור עבורו את הכיפא.

דף ל"ה: רבי יוחנן - בר נפחא

רבי יוחנן נולד בציפורי, עוד בתקופה שרבי יהודה הנשיא היה גר בציפורי. לפני שנולד רבי יוחנן, אירע מעשה שממנו ידענו כי אמו תלד בן צדיק. ביום הכיפורים, לפני שנולד רבי יוחנן, אמו הייתה חלשה, וכשהריחה מאכל טעים התעורר בה תיאבון חזק לאכול אותו והיה לה קשה מאוד להתאפק. אמר להם רבי: לכו ולחשו לה באוזן: היום יום הכיפורים. באותו רגע היא כבר לא רצתה לאכול. אמר רבי יהודה הנשיא: סימן שיולד לה בן צדיק.

רבי יוחנן כונה "בר נפחא" = בן הנפח, מפני שאביו היה נפח. רבי יוחנן לא זכה להכיר את הוריו, כי כשהיה תינוק ביום הראשון לחייו, כבר נפטרו שניהם. אבל זה לא מנע ממנו לגדול בתורה. הוא התאמץ ועמל בתורה, עד שהיה לאמורא. רבי יוחנן ירש מאביו שדות וכרמים רבים, אבל רבי יוחנן לא עשה איתם עסקים, הוא מכר את כל הירושה והתפרנס מהכסף שקיבל, כדי שייכל להקדיש את כל זמנו ללימוד תורה.

דף ל"ו: קנין פרות

אדם שמוכר שדה שיש בו עצי פרי, יכול להפריד את המכירה. למכור לאדם אחד את השדה עצמו, ויכול למכור לחברו את הפרות שיגדלו בשדה זה בתקופה מסוימת. זה נקרא "קנין פרות".

על המפה

יהודי אלזס - צרפת

חבל אלזס נמצא בגבולה המזרחי של צרפת, על הגדה המערבית של הריין. באזור התקיימה קהילה יהודית ותיקה, שראשיתה במאה ה-5 לספירה. יהודים אלה עסקו בעיקר ברפואה, הלוואות בריבית ורוכלות. הם היו נתונים להגנתם של האצילים המקומיים, אבל סבלו פעמים רבות מפרעות, רציחות והלשנות. במהלך מגפת המוות השחור הואשמו היהודים באלזס, כמו בכל אירופה, בהרעלת בארות והפצת המגיפה, וקהילות יהודיות רבות נטבחו או גורשו. במאה ה-14 גורשו כל היהודים מצרפת, והחלו לשוב בהדרגה במאה ה-16. הקהילה היהודית שם הלכה וגדלה, ורובה שרדה אף את השואה. כיום גרים בעיר שטרסבורג, בירת האזור, כ-15,000 יהודים.

בית כנסת באלזס (Wikipedia, I, Olevy)

"תלמוד ישראלי" הינו פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי ששם לו למטרה להנגיש את התלמוד תוך חיזוק והעצמת הקשר לתרבות ומורשת ישראל. הפרויקט כולל: שבעה כרכים על פי סדר הדף היומי, עלונים שבועיים, עלונים ייחודיים לחגים, דף פייסבוק פעיל, ערוץ youtube פעיל הכולל סרטונים, תוכניות קיץ ועוד. מוקדי לימוד בקהילות ובתי ספר בכל הארץ ואף בעולם. תלמוד ישראלי - מפגשים דורות, מחברים עולמות.

מתפללים

לפניכם אירוע שעורר דיון סוער:

במשך תקופות ארוכות בהיסטוריה היהודית, כמו תקופת האינקוויזיציה בספרד למשל, נאסר על יהודים לשמור על דתם - להתפלל, ללמוד תורה, לחגוג ליל הסדר, לעשות ברית מילה ועוד. יהודים הוכרחו להמיר את דתם ולהתנצר ולהפסיק לחיות כיהודים. מי שנתפס כיהודי דינו היה מוות. יהודים רבים התלבטו מה עליהם לעשות - האם עליהם למסור נפשם על אמונתם ולמות על קידוש ה', או שאולי עליהם להמיר דתם בלית ברירה, ולהשתדל בסתר לשמור ככל הניתן על אמונתם עד יעבור זעם.

מצד שני:

יש גם מצווה של "וחי בהם" ושל קדושת החיים, וצריך להשתדל לחיות כמעט בכל מחיר. אולי עדיף להמיר את הדת כלפי חוץ, לנסות לשמור במחשבת עם הזהות היהודית, ולחכות שיעברו הימים הקשים והגרות הללו, ויהיה ניתן לשוב לחיות כיהודים.

מצד אחד:

יש מצווה של "ייהרג ואל יעבור" כאשר מדובר בכפיה לעבודה זרה. ואם זה מה שרוצים השונאים - אז אולי זה מה שצריך לעשות - למסור את הנפש ממש.

א... מה?
ע'תכס?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה והתמלמלתם עליה אתם מוזמנים לשותף אותנו ואולי היא תתפרסם אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים

מן ההסטוריה

גירוש יהודים מצרפת לאורך הדורות

היהודים שחיו בצרפת בימי ביניים סבלו מאנטישמיות קשה, וגורשו מהארץ פעם אחר פעם. הגירוש הראשון נעשה על ידי המלך פיליפ השני בשנת 1182, ולאחר 16 שנה הותר ליהודים לשוב. לאחר מכן היו גירושים מקומיים בשנים 1270 ו-1289. בשנת 1306 הוציא המלך פיליפ הרביעי צו גירוש לכל יהודי צרפת. כל רכושם הופקע מהם, והם נאלצו לעזוב בחוסר כל. במהלך המאה ה-14 נעשו ניסיונות על ידי שליטים אחרים להחזיר חלק מהיהודים לצרפת, אך בסופו של דבר נגזרו בכל פעם גזירות גירוש חדשות. בשנת 1395 גורשו באופן סופי כל יהודי צרפת, ולאחר מכן גם יהודי פרובנס. רק בתקופת הרנסנס החלו יהודים להתיישב מחדש בצרפת.

יהודים מגורשים ממרסיי 1943
Wikipedia, Bundesarchiv, Bild 101-1020-101-15
Foto: Weizmann, Wolfgang [24 Januar 1940]

הצטרפו למאות אלפי לומדי הדף היומי, פתחו שיעור שבועי אצלכם בקהילה

כל קהילה שתצטרף, תקבל את העלון השבועי עפ"י הכמות הנצרכת בקהילתה בחינם עד פתח הבית! לרישום סרקו את הקוד.

לומדי התלמוד הישראלי - קהילת 'מנין צעירים', יקנעם

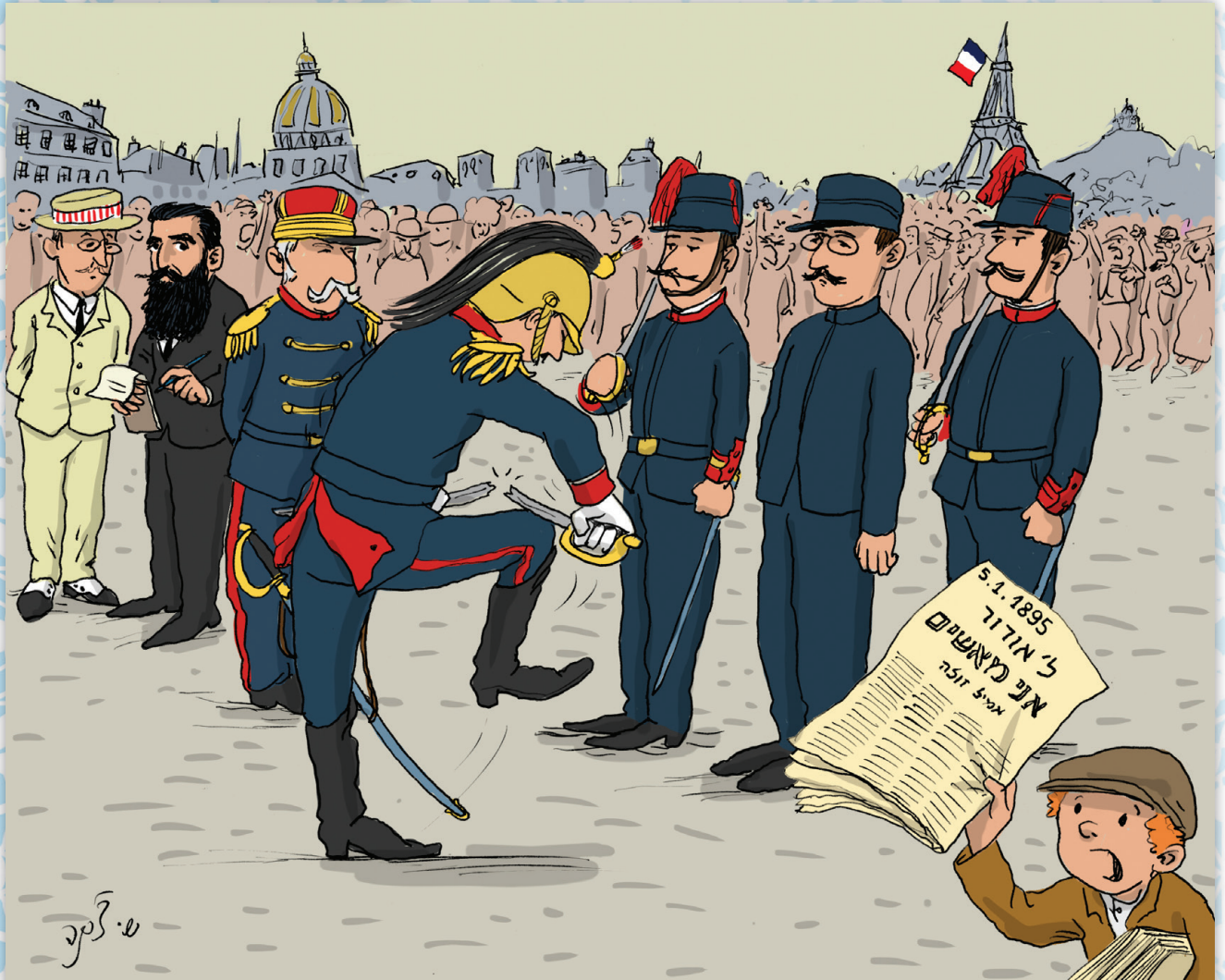
חדש של מושג

מינהל החינוך הדתי הפיקוח על הוראת תלמוד ותושבע"פ

עדים זוממים

עדים זוממים הם אנשים שהעידו בבית הדין נגד אדם מסוים, ולאחר מכן הגיעו עדים אחרים וטענו כלפיהם: "איך ראייתם את אותו האירוע, הרי באותו הזמן הייתם איתנו במקום אחר!". התורה קובעת שעונשם של העדים הזוממים יהיה זהה לעונש אותו רצו לגרום לאיש שהעידו עליו, למשל אם רצו לחייב אותו במלקות - הם עצמם יקבלו מלקות.

4260	3930	3880	3828	3728	3408	3340	2934	2883	2448	2448	2238	1948	0				
495	רבי יהודה הנשיא	רבי עקיבא	חורבן ביהמ"ק ה-2	הלל הזקן	-352 הקמת ביהמ"ק ה-2	-560 אסתר המלכה	-422 חורבן ביהמ"ק ה-1 גלות בבל	חונת ביהמ"ק ה-1	שלמה המלך	דוד המלך	דבורה הנביאה	מתן תורה	-1311 יציאת מצרים	אפרים ומנשה	-1521 בניי במצרים	-1812 אברהם איבני שרה	-3760 בריאת העולם

התבוננו היטב בציור וענו על השאלות הבאות:

- מהו האירוע המצויר כאן, היכן ומתי הוא התרחש?
- מה אוחד בידו הילד הקטן?
- מיהו האיש המזוקן בצד שמאל וכיצד הוא קשור לתמונה?

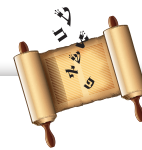
מי אני?

- נולד בצרפת ב-1859 למשפחה יהודית אמידה המתייחסת לרש"י.
- היה הקצין היהודי היחיד שעבד במטה הכללי של הצבא הצרפתי.
- ב-1895 הואשם בבגידה וריגול, נשללו דרגותיו בטקס משפיל ודנו אותו למאסר עולם באי השדים.
- ב-1906 התקבל הערעור שלו, הוכרז כחף מפשע, והוחזר לשרת בצבא הצרפתי בדרגת מייגור.
- נפטר בגיל 75 בשנת 1936 ונקבר בפריז.

סרקו את הבר-קוד, היכנסו לערוץ היו-טיוב של התלמוד הישראלי ותוכלו לצפות בעולם שלם של סרטים בנושאים שונים ומגוונים, מרתקים ומעניינים

5780	5778	5727	5708	5707	5699	5657	5323	5260	5258	4900	4800	4650	4260
ה'תש"פ	ה'תשע"ח	ה'תשכ"ז	ה'תש"ח	ה'תש"ז	ה'תשצ"ט	ה'תר"ץ	ה'רמ"ח	ה'תר"ס	ה'תרס"ח	ה'תר"ם	ה'תש"ס	ה'תש"ל	ה'תש"ס
2019	2017	1969	1967	1948	1947	1939	1897	1500	1492	הרמב"ם	רש"י	רבי סעדיה גאון	510 ימי הביניים תקופת הראשונים
שנת תיום הש"ס ללומדי הדף היומי	70 שנה למדינה	הרב אריה לויין	מלחמת ששת הימים	הקמת המדינה	מלחמת העצמאות	שואה	הרב רבי יוסף קארו	העת החדשה	גירוש ספרד				

דבר תורה

מה בעצם הופך את הבן הרשע להיות רשע?

1. הרשע אינו שואל כדי לקבל תשובה, אלא אומר בהתרתה: "והיה כי יאמרו אליכם בניכם מה העבודה הזאת לכם" (שמות י"ב). מי שבאמת רוצה לדעת כמו החכם – שואל באמת, ולא אומר.
2. "מה העבודה הזאת לכם" – לכם ולא לו – הוא לא מרגיש חיבור ושייכות לכלל. הוא מוציא עצמו מן הכלל, העבודה אינה נוגעת לו. ועל כך נאמר עליו בהגדה – "כפר בעיקר". הוא כפר בעיקר היהודי הבסיסי של "ואהבת לרעך כמוך", וכפר באחת המידות המרכזיות המזכורות בפרקי אבות, שבאמצעותן ניתן לקנות תורה: "נושא בעול עם חברו".

דף ל"ז: איסור חלב של בהמה

"חלב" - מלשון מובחר ומשובח. החלקים המשובחים ביותר בגוף הבהמה הם השומן, ולכן שמם חלב. התורה אסרה לאכול חלק מסוים של השומן, וחי"ל השתמשו במילה "חלב" כשםם דיברו על החתיכה האסורה, והשתמשו במילה "שומן" כשדיברו על יתר חלקי השומן שמוותר לאכול.

דיני החלב: חלב של קורבנות, מקטירים על המזבח. הכהנים מוציאים את החלב ומניחים אותו על האש שבבערה על המזבח. חלב של בהמה אסור לאכול, אולם מותר להנות ממנו, למשל, להדליק נרות מחלב. רק חלב של בהמה אסור באכילה, אך חלב של חיה טהורה, למשל, צבי, מותר.

דף ל"ח: היכולת להיכנס לשדה

אדם אחד נאלץ לנסוע למקום רחוק, והוא נשאר שם במשך ארבעים שנה.

אחרי ארבעים שנה חזר לביתו ורצה ללכת לבקר בשדה שלו. הוא הגיע לאזור של השדות ורצה לעבור אל השדה שלו, אך לפתע עצר אותו אדם ואמר לו: אינני מסכים שתעבור דרך השדה שלי אל השדה שלך.

כך ניסה לעבור מצדדים אחרים של השדה וכל בעלי השדות הסמוכים אמרו לו: איננו מסכימים שתעבור. פנה אותו אדם לבית הדין והתלונן: לפני ארבעים שנה היה שבי, דרכו עברתי לשדה שלי, רק שאיני זוכר באיזה שדה עבר השביל. אמרו הדינים: אנו מצטערים, אך אין מה לעשות. אי אפשר להכריח איש מהם לומר, כי אין יודעים בחלקו של מי עבר השביל.

דף ל"ט: קורבן מנחה

קורבן מנחה מובא מסולת. מניחים את הסולת עם שמן ולבונה בתוך כלי של בית המקדש והכוהן נוטל "קומץ" מהסולת, מניח את הקומץ בתוך כלי ומעלה אותו אל המזבח.

הסולת שנשארת מכונה "שירי מנחה" - מה שנשאר מהמנחה, אחרי שנטלו ממנה קומץ.

יש מצוה לכהנים לאכול שירי מנחות, והכוהן האוכל מנחה מברך "ברוך אתה ה'... אשר קדשנו בקדשך של אהרן וצגנו לאכל מנחה". כשהכוהן אוכל את המנחה, הרי זו כפרה לאדם שהביא אותה. כמו כן, הכהנים צריכים להיזהר לאכול את המנחה בחצר בית המקדש בלבד.

דף מ': ירושה

ירושה היא ממון שעבר מאדם שנפטר אל אחד מקרוביו.

אין צריכים לעשות קנין כדי שהירושה יזכה בנכסים, אלא הם נהיים שלו.

עם מותו של אדם בניו יורשים אותו.

אם נפטר אדם ואין לו ילדים, אביו יורש את נכסיו.

אם נפטר אדם ואין לו ילדים וגם אביו כבר נפטר - אחיו של הנפטר יורשים אותו.

חידה!

מצאו מילים שכאשר כותבים אותן בלי ניקוד - הן יכולות לענות לשתי הגדרות שונות:

1. חלק מהשומן / נוזל ההנקה -
2. רצון / עצם -
3. המקום שעצם תופס / עובד במתכת -
4. קרקע לגידול תבואה / דמות מפחידה -

מילים: חלב, שומן, נוזל, הנקה, רצון, עצם, המקום, שעצם, תופס, עובד, במתכת, קרקע, לגידול, תבואה, דמות, מפחידה.

שאלות השבוע

1. איך אפשר לקנות חפץ בלי להרים אותו?
2. כיצד זכתה אמו של רבי יוחנן לבן צדיק כמוהו?
3. האם מותר לאכול חלב של יעל?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עלון עד השעה 14:00, למייל talmudhagralla@medison.co.il *בפיקוח ראה חשבון יש לציין את מס' העלון עליו אתם עונים.

